

Cena prężumaryaty:

w Łodzi
Kwartalnie Mk. 135.
Miesięcznie „ 45.
za roznozenie
5,00 fen. miesięcznie.

Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 150.
Miesięcznie „ 50.
Poza Łodzią egz. 2.10
W Ameryce 1/2 dolar.
miesięcznie.

KALENDARZYK

Sroda, Jana Kantego,
Czwartek, Urszuli P.W.
Piątek, Korduli i Aid

Pamiętajcie
o żołnierzu
w okopie.

○○○○○

REDAKCJA

w ŁODZI
Al, Keściuszki № 41
TELEFON 28,

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Środa, dnia 20 października 1920 roku.

Z Warszawy i z biur ogłoszeń. ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ofiar administracja nie odpowiada

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem mk. 5 w tekście mk. 5 zwyczajnie 3.50 mk. nekrologi mk. 3 za wiersz nonparel. Drobne ogłoszenia 50 fen. za wyraz: Dla poszukujących pracy 40 f. Komunikaty mk. 5.— Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Stronica przed tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć łamów za tekstem na 5 łamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi tylko na 2, 4, 2 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha Kiosk,

KINO

POLONIA

16 KONSTANTYNOWSKA 16

4 serja „Czerwony As”

CZŁOWIEK W MORZU

w roli głównej Marja Walcamp.

8295 1

Największe arcydzieło Ameryki!

Tragiczna sytuacja.

—o—

Zdawałoby się dzisiaj, że statek młodej Rzeczypospolitej ominął już niebezpieczną rafę, która groziła rozbiciem, i wypłynął na pełne morze twórczej pracy państwowej.

Tymczasem tak niestety nie jest. Na kilka lat czy też może miesięcy tylko, bo przypuszczalnie aż do likwidacji bolszewizmu, wytknięta została granica wschodnia, a już wchodzi na porządek dzienny sprawa Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny, i to w zaostrzonej i skomplikowanej jakby węzeł gordyjski formie.

Wilno z Ostrą Bramą, ta świętość ducha polskiego, tak silnie etnograficznymi i kulturalnymi węzłami spojone z krajem naszym, że nie, zdawałoby się, nie może przeciwdziałać bezwarunkowemu, definitywnemu przyłączeniu ziemi tej do Polski. Przecież ludność miejscowa to prosi, to domaga się tego, a fakt ten, wciąż odnowa objawiający się w żywiołowy sposób, winien być jedynie miarodajnym po owym znanym i uznanym orędziu Wilsona w sprawie samostanowienia narodów.

Takiemu pojmowaniu rzeczy przeciwstawiają się jednak rozważania czysto ekonomicznej natury, mówiąc prosto z mostu: kalkulacje gszeciarskie (aby handel szedł) u takiej Anglii, która jak nikt inny na świecie właśnie takimi „pojęciami” nauczyła się operować i której tego rodzaju względy umięją przedewszystkiem trafić do „serca”. Faworyzowanie Taryby mimo niemiecko—bolszewickich sympatii tejże da się tak pięknie wytłomaczyć kupieckimi kalkulacjami z strony Wielkiej Brytanji. Zaś pod silnym wpływem Anglii znajduje się dotąd Francja; jej samej wpływy te znacznie zdają się ciążyć, ale jak cojad uwolnić się od nich nie może (Czyżby nie był jeszcze czas po temu—?)

Opinia Francji daje więc Polsce także za pośrednictwem swej prasy wskazówki, aby ze swej strony zrezygnowała z pełni swych praw narodowościowych, które uważa Koalicja za zbyt wygórowane pretensje tylko; wysuwa się przytem nie jako straszaka, ale jako prawdziwie groźne memento kwestję Górnego Śląska i Gdańska.

I tak „Petit Journal” pisze według „Rzeczyposp.”

„Byłoby to wielce szkodliwe, gdyby Polska i rząd polski uperały się w niezwracaniu uwagi na ostatnie bardzo poważne ostrzeżenie.

które dała Rada Ligi narodów w tonie niemal grożącym. Polska może żyć bez Wilna, ale nie może żyć bez zgodnego z jej potrzebami załatwienia sprawy Gdańska i Górnego Śląska. Odwracając się w dalszym ciągu tyłem do sprzymieszonych, lewica polska może łatwo przeciągnąć strunę w wystawianiu na próbę dobrej woli mocarstw zachodnich i szczerzej przyjaźni Francji.

O:óż dziennik francuski uwzględni wyłącznie motywy ekonomicznej natury, ignorując najzupełniej moralny punkt patrzenia, to jest narodowościowy. Stąd też nie lewica, ale zwarta opinia publiczna w Polsce stoi po stronie ludności Wileńszczyzny, domagającej się prawa samostanowienia o swych losach.

„Paris Midi” oświadcza z swej strony, że „w chwili, gdy toczą się bardzo drażliwe rokowania w sprawie Gdańska i gdy przygotowuje się nielatte przejście plebiscytowe na Górnym Śląsku, najgorszym nieszczęściem dla Polski, która obok sławy tyle ciosów zaznała, byłoby rzucanie się w politykę osobistą.”

Są to już nie maskowane wcale pogroźki. Fakt, że istnieje naprężenie, i to silne, między Polską a Ententą, nie podlega już chyba dyskusji.

A sprawy pierwszorzędnej dla nas zeznania wazą się teraz na szali.

Według dzienników paryskich w bieżącym tygodniu spodziewać się należy bardzo ważnych konferencji, decydujących o losie Gdańska. Są też Paderewski, który według P. A. T. a miał wyjechać do Warszawy, pozostał w Paryżu, gdyż obecność jego tamże jest niezbędna; donosi o tem „Rzeczposp.”

Ze kwestja Gdańska nie po naszej myśli bierze obrót, było już widocznym, gdy Rada ambasadorów poza projektem konstytuandy gdańskiej odrzuciła także polski projekt, dotyczący konwencji.

Również sprawa Górnego Śląska nie przedstawia się obecnie w zbyt różowym świetle.

I tak bardzo charakterystycznym jest dalsze przesunięcie terminu plebiscytu do wiosny przyszłego roku. Miejscowa ludność polska jest według korespondencji z Katowic do „Gaz Warszawskiej” tem zwlekaniem zniecierpliwiona do najwyższego stopnia. Mniej uświadomione żywioły zaczyna ten stan nieokreślenia, kiedy Górny Śląsk jest rzeczą niezjadą, a w rzeczywistości jeszcze własnością niemiecką, napępniać obawą, czy Polsce Górny Śląsk zostanie przyznany. Wytwarza się na wielką skalę apatia, zniechęcenie.

Niemcy zaś nie zasypiają gruszek w popiele. Maja nasamprzód na wszelkie ewentualności

ci świetnie zorganizowane bandy bojówek; w niektórych powiatach, zwłaszcza opolskim, kozielskim, głubczyckim i kluczborskim, rol się poprostu od nich.

Również, jak zaznacza cytowany powyżej korespondent górnośląski, o niem. propagandzie dyplomatycznej można twierdzić, że „przewyższa ona bezwzględnie propagandę, podejmowaną przez rząd polski. Nasi posłowie u państw Ententy, zwłaszcza zaś w Francji i Włoszech, nie zdołali przeforsować ani części najłagodniejszych żądań polskich: choćby tylko w sprawie niedopuszczenia emigrantów do głosowania i w sprawie sposobu, w jakim ma być głosowanie przeprowadzone.”

Składa się to na bardzo smutny obraz, który pogarsza jeszcze silne napięcie, jakie zarysowuje się między Polską a Koalicją, a nie tylko Anglią, jak dawniej, w sprawie Wileńszczyzny.

Z jednej strony nasza nieugiętość, najzupełniej usprawiedliwiona, w sprawie Wilna, może nas przyprawić o fatalny wynik w kwestji tak górnośląskiej jak gdańskiej, nie mówiąc o tem, że musimy przecież na kims się oprzeć. Zaś wszelkie oparcie się o Niemcy lub, jak na obecne czasy, o Rosję, kompletnie przecież jest wykluczone; pozostaje wyłącznie jak dotąd Koalicja, w pierwszym rzędzie Francja, która jest częścią składową Ententy!

Z drugiej strony ustępować Wilna nie możemy; byłoby to samopoliczkowaniem własnego honoru, który u ludów posiadających świadomość narodową, jest tak często miarodajnym objawem.

Wreszcie kompromisowe załatwienie kwestji przez utworzenie Litwy, składającej się z 2 części, kowieńskiej i wileńskiej, byłoby wprowadzie po myśli Koalicji, ale czybyśmy mieli od zachłannej, polakożerczej Taryby, która dźwierz ster rządu w swem ręku, jakiegokolwiek gwarancje sprawiedliwego uwzględniania i uszanowania naszych praw narodowych nad Niemnem i Wilną?

W tragicznym położeniu w ec znajduje się naród polski.

Beta.

Bolszewicka „Prawda” o pokoju z Polską.

Z powodu podpisania preliminarjów pokojowych oraz rozejmu bolszewicka „Prawda” w wydaniu z 10 b. m. pisze:

„Ogromne znaczenie tego aktu łatwo zrozumie każdy robotnik i włościanin. Nie powinni-

Ważna dysputa w Sejmie.

Poseł Niedziałkowski przeciwko... z Państwa.

WARSZAWA 19 10. (PAT) Posiedzenie 175. 3. 45.

Po odczytaniu szeregu interpelacji przystąpiono do dalszej rozprawy nad konstytucją. Zabiera głos p. Dąbski. W sprawie stosunku prezydenta Rzeczypospolitej do naczelnego dowództwa twierdząc, że ze względów zasadniczych prezydent państwa nie powinien być równocześnie wodzem naczelny. Naczelnym wodzą jest odpowiedzialny za kierownictwo armią i może być odwołany przez instancję do tego powołaną. Tymczasem prezydent Rzeczypospolitej nie jest odpowiedzialnym. Powstaje więc sprzeczność.

P. Fichna wypowiada się za sposobem wyboru prezydenta Rzeczypospolitej za pomocą wyborów powszechnych i pośrednich. Popiera poprawkę lewicową. Po przemówieniach Góralskiego, Dąbskiego i innych zabrał głos poseł Niedziałkowski, który zapytał się dlaczego skoro jesteśmy w tym wyjątkowym wypadku iż na czele państwa stoi genjusz wojskowy uniemożliwić Polsce korzystanie z tego dla obrony państwa. Jeżeli prezydent Rzeczypospolitej jest genialnym wodzem w chwili wybuchu wojny powinien poświęcić się niepodzielnie kierownictwem armii. Nie zaprzatając sobie głowy zadaniem naczelnika państwa?

Jeżeli niema nikogo nad sobą to jest wielkie niebezpieczeństwo zaślepienia we własną nieomyślność. Własne doświadczenia nasze niedawne jaszkrawo ilustrują, jak dalece człowieka, który sam osądza swe kwalifikacje traci wszelkie obiektywne kryterium. Ten sam człowiek rozstrzyga o tem w swoim sumieniu żołnierskim, jak powiada, że zasłużył na najwyższe oznaczenie za waleczność. Ten sam człowiek decyduje o tem że powinno być w Polsce ustanowione nowe podjęcie zwierzchniej godności wojskowej w postaci marszałka i przyjmuje ten tytuł sobie nadany. Nie mogą bez głębokiego niesmaku myśleć o tem, żeby zwierzchnik państwa polskiego zwierzchnik polskiej siły zbrojnej dał taki brak perspektywy w ocenie swych własnych kwalifikacji nie możemy się dziwić, że w takich warunkach wobec takiego sądu armia nasza zamiast do zwycięstwa doprowadzona została do klęski. Wiceminister Wróblewski w podkomisji konstytucyjnej w dyskusji ze mną użył zwrotu, że nie rozumie naszej opozycji przeciw teoretycznej możliwości połączenia tych 2 stanowisk i zapytał czy można przypuścić ażeby jeżeli naczelnikiem państwa będzie człowiek cywilny bez wyższego wojskowego wykształcenia żeby był takim warjatem żeby chciał być naczelnym wodzem. Było to pytanie zdaniem mojem bardzo nieastrożne. Mogę tylko

powiedzieć tu dixit, bo właśnie u nas jest taki człowiek, który niema tego wykształcenia i sam siebie nie kwalifikował. (Na lewicy glosy) Precz z trybuną Bezezasność! (Kilkuminotowa wrzawa).

Panowie się zapytujecie kto zwyciężył. Ja panowie powiem. Zwyciężył naród polski.

Panowie uważacie, że kwalifikacje Piłsudskiego są takie, że poddawać ich w wątpliwą nie wolno, panowie potrzebujecie do tego... przeciw wolności pracy i nowych Hurków, którzy zamykają pisma. Mam wrażenie, że złą przysługę oddajecie panowie swemu przyjacielowi, bo jeżeli pona... wszystkie pochwały jest dowództwo, któremu armia nasza zawdzięcza zwycięstwo to nie potrzebuje obrony krzykiem i gwałtem ale bronić go będą fakty sąd historii ale jeżeli ten sąd historii wypadnie sprzecznie z moim poglądem to, że ja tu wyrazem wątpliwosć nie zmniejszą aureoli, tego który zasługę położył.

Połączenie władzy w jednych rękach nosi w sobie zarodek jeszcze jednego niebezpieczeństwa ingerencji władzy zwierzchniej w działalność organów wojskowych prowadzących śledztwo i sądu wojskowego. Dlaczego śledztwo wszczęte w wiadomej sprawie musiało być wstrzymane osobistym listem naczelnika państwa i dlaczego zamiast zażądać sądu sprawa wyślana się ex katedra uniemożliwiającyu dyskusję, mówca dostrzeże się przyczyny tego połączenia władzy w jednym ręku co jest pierwszym krokiem do jednowładztwa.

Co się zaś tyczy senatu, to sugestjonujecie panowie nie masę, ale swoje koło przyjaciół, że senat jest antydemokratyczny.

Po przemówieniach Świdry, i innych zabrał głos p. ks. Teodorowicz, który ostro występuje przeciw Izbie Pracy proponowanej przez P. P. S., która ma prawo odwoływać się do Sejmu do głosowania i w tego, porównując ten urząd do urzędu bolszewickiego, który zamiast woni zaczął świat czosnkami i cebulami.

Jeżeli przyszła do władzy taka Izba pracy a zarysem senat byłby obalony, to Sejm nasz swym przytym rodzajem mógłby o wszystkim prędzej mówić jeżeli o wolności.

Głosy przeciw senatowi przypominają dawne i rum veto szlacheckie jakże to dziwne, że w chwili, której ludzie się lekają jakichś polskich parów, które nie istnieją naprawdę gani działają pod bezpośrednim wpływem tej właśnie skłonności starszszlacheckiej.

(Brawo na prawicy). Na tym dyskusję przerwał. Następnę posiedzenie we czwartek o godz. 3 i p.

Decydująca walka o Senat.

(Od wł. koresp.)

WARSZAWA 20 | 10 Głosowanie nad ustanowieniem Senatu odłożono na przyszły czwartek.

Tego dnia nastąpi ostateczna walka prawicy z lewicą.

Za senatem głosować będzie związek Lud. Nar., Zjednoczenie Lud. Chrześcijańska Demokr. i Konserwatyści. Razem około 190 głosów.

Wszystkie pozostałe stronnictwa z P.P.S. i N.Z. R. na czele będą głosowały przeciw. Szala zwycięstwa przechyli się na jedną lub

drugą stronę kilkoma głosami.

Decydować będą (jak zawsze u nas) żydzi i Niemcy.

Stanowisko żydów nie wyjaśnione.

Niemcy kłóczy z p. Spickermanem na czeluże są za jednolitością.

Niemcy z Poznańskiego obradują w tym mierze w Bydgoszczy. —

I o skutek takiego układu sił, prawdziwie dobne ustawa o Senacie będzie zaprzeczona.

Ameryka nie uzna pokoju w Rydze.

„Chicago Tribune” podaje, że rząd Stanów Zjednoczonych nie uzna traktatu w Rydze wobec faktu, że w Rydze zadecydowano o obszarach państwa rosyjskiego bez zgody zainteresowanej ludności tych obszarów.

(„Rzeczposp.”)

CO NAM DAJE TRAKTAT W RYDZE.

Co zyskuje Polska przez traktat ryski? Na pytanie to odpowiada prof. Romer w wywiadzie, udzielonym korespondentowi „Kurjera Lwowskiego”:

Polska zjednoczona do linii Curzona obejmuje 251 tysięcy kilometrów kwadratowych, 24 miliony ludności, gęstość zaludnienia blisko sto na km. kw. Polaków na tem obszarze jest 60 proc.

Uzyskany traktatem w Rydze obszar od linii Curzona na wschód liczy 135 tysięcy km. kw., oraz 4 miliony ludności. Gęstość zaludnienia niżej 36 na km. kw. Procent katolików na tym obszarze 41, prawosławnych

42, żydów 12, ewangelików i mahometan 2. Pod względem narodowości procent jest następujący: Polaków 40, Białorusinów 16, Litwinów 3, Rosjan 6, osób określających się mianem „tutejszy” 6, żydów narodowości 7, Rusinów 22.

Wskutek słabego zaludnienia nowoprzyłączonych ziem procent Polaków na całym obszarze państwa węgla malej tylko zmianie. Polaków w dotychczasowych granicach jest 62 procent, Rusinów 17, Białorusinów 10, Niemców 4, żydów narodowości 7, reszta „tutejszy” oraz Rosjanie.

Ciekawy strajk.

Słyszeliśmy już o przeróżnych strajkach i powstaniach tychże, lecz nigdy nie słyszeliśmy, aby kto strajkował przeciw za krótkim godzinom pracy, a jednak strajk taki ma obecnie miejsce we Francji, gdzie 200 robotników zatrudnionych przy odbudowie zburzonych przez wojnę miast postanowiło nie wracać do pracy przed, aż pozwolonom im będzie pracować przez 10 godzin. Dotychczas pracowali oni tylko przez 8 godzin dziennie. Czują uchylić przed takimi obowiązkami wrotni robotnicami.

Nie gra
lecz
nagroda
odrzeczności
jest

4% Państwowa Pożyczka Premjowa

która oprócz procentu daje posiadaczom możliwość otrzymania 1,000,000 marek premji tygodniowej wylosowywanej każdą sobotę w ciągu dwudziestu lat.

Śmy jednak przeceniać tego pokoju i nie powinniśmy zapomnieć wszystkich jego niedogodności. Pokój z Polską wcale nie stanowi takiego pokoju, żeby miał on budzić zachwyt w proletariacie rosyjskim. Według traktatu Polska otrzymuje szereg miejscowości, które nie mogą być uważane z punktu widzenia etnicznego za czysto polskie. Okoliczność ta nie daje nam gwarancji trwałości pokoju i musimy zatem być gotowi stawić w każdej chwili odpowiedni opór polskim zakusom. Jest to warunek niezbędny, o ile chcemy ocenić rezultaty naszej rewolucji.

Hasłem dnia dzisiejszego powinno być. Pokój podpisany, armia czerwona jednak powinna być gotową”.

Bolszewicka „Prawda” omawiając sprawę umowy ryskiej pisze: Pokój ryski okupiliśmy drogą ustępstwami terytorjalnymi i zwrotem majątku wywiezionego z Polski poczynawszy od r. 1914 przez rząd carski. Na warunki te musimy się zgodzić, chcąc uratować armję i uniknąć kampanji zimowej”.

Obrady polsko-litewskie.

(Od własnego korespondenta)

SUWAŁKI, Obraduje tu komisja litewsko-polska.

Polacy okazują wielką zgodność i chęć przerwania walki.

Polska odstępuje Litwie ziemie, aż po Wisztyńce, Lubowo—jezioro

Lubowo-Kalwarja.

Rokowania w toku.

Wyjazd misji.

(Od wł. koresp.)

Warszawa 20—10 Kom'cja Ligi Nar. bawiąca w Warsz. celem ustalenia Stosunku Rządu Polskiego do gen. Zeligowskiego, uznała dalszą swoją bytność w stolicy za zbyleczną i udała się z powrotem do Suwałek.

Zawieszenie pisma.

BYDGOSZCZ 18—10 (PAT) Z rozporządzenia Komisarza i naczelnego prezydenta miasta Bydgoszczy Maciaszka wydawnictwo „Dziennika Bydgoskiego” zostało zawieszono na tydzień z powodu nie przedstawienia pisma do cenzury. Wychodząca w miejsce zawieszzonego dziennika „Nowa Gazeta Bydgoska” została w dniu dzisiejszym skonfiskowana, ponieważ jest to obejście wydanego zakazu.

Groźba bojkotowania Polski.

Wobec nowej pogroźki bojkotowania Polski ze strony żydów amerykańskich organizacje polskie w Stanach Zjednoczonych postanowiły zwrócić się do władz miejscowych z żądaniem, by nie dopuściły one do manifestacji, mogących wywołać w Stanach walki narodowościowe.

Niemieckie machinacje na Górnym Śląsku.

BYTOM 18—10 (PAT) „Gazeta Opolska” pisze, że Górny Śląsk nie może powrócić do normalnego stanu. Pewne koła niemieckie założyły specjalne biura, których celem jest wywołanie w naszym kraju zaniepokojenia przez rozsiewanie fałszywych wiadomości. Jedno z takich biur jest przeniesione z Berlina do naszego kraju: biuro prasowe Demerian. Obok

biura Demerian wprawiają nasz kraj w stan głębokiego zaniepokojenia związki tak zwane „In-marcuebende”. Od czasu wypadków sierpniowych starają się one przedstawić spisy tych Polaków, którzy brali czynny udział w polskiej samoobronie przeciwko niemieckim burzycielom pokoju. Prokuratura na podstawie ich denuncjacji aresztowała setki ludzi.

Wspólna akcja kół bolszewickich.

MOSKWA 19—10 (PAT) Gen. Wrangel, Petlura, Sawinków i Bałachowicz pertraktują co do wspólnego działania przeciwko Rosji sowieckiej. Hr. Falen, dowodzący resztami ar-

mi i Judenicza, ma się przyłączyć do wspólnej ofensywy. Ataman Siemionów, przewodniczący kontrrewolucyjnej armii na Syberji, uznał zwierzchnictwo gen. Wrangla.

W SPRAWIE WILNA.

Toruń na rzecz Wilna.

TORUN 18—10 (PAT) Pod hasłem, iż Wilno musi być nasze, odbył się wczoraj wiec, zwołany przez NPR. Przemówienia wygłosili redaktor Popiel i uchodźca z Wileńszczyzny Tur-laj. Rezolucja wyraża największą cześć i uznanie dzielnemu generałowi Żeligowskiemu i bohaterkiej dywizji litewsko-białoruskiej za ich czyn, zaś ludności miasta Wilna z przesyła braterskie pozdrowienie z zapewnieniem, że ludność Torunia nie spocznie, dopóki nie, ziści się największe pragnienie zjednoczenia Wilna z matczyną. Doraźna składka na wiecu wyniosła 4924 marek, prócz tego komitet samopomocy uchodźców wschodnich złożył na rzecz głodnych Wilna 3000 marek.

Bolszewicy o zajęciu Wilna.

Russpress donosi: Bolszewickie gazety poświęcają wiele miejsca omawianiu sprawy Wileńskiej. Czyn gen. Żeligowskiego oceniają jako „nową intrygę panów”, która ma na celu zamęcenie opinii całego świata i utrudnienie ogólnej sytuacji. Naturalnie prasa sowiecka nie omisszała podać szczegółowych informacji o barbarzyństwie „białych” Polaków oraz wyrazić ubolewanie z powodu nieszczęśliwego losu narodu litewskiego.

Odwet za rugi pruskie.

„Gaz. War. donosi.

Główną wytyczną polskiej polityki zagranicznej jest dążenie do polubownego uregulowania wszelkich sporów z sąsiadami. Dążenie to znalazło wyraz w pokoju preliminarnym ruskim, w układach z Czechami oraz w pertraktacjach polsko-niemieckich, toczących się obecnie w Paryżu. Rząd polski z tem większym ubolewaniem stwierdzić musi, że ucisk i szykany, na które narażona jest ludność polska, b. obszarów plebiscytowych pruskich oraz w Nadrenji i Westfalji, wywołuje szkodliwe rozjątrzenie stosunków narodowościowych w b. zaborze pruskim. Władze niemieckie w Prusach Wschodnich wydają znaczną ilość zamieszkałych tam oddawna Polaków, mimo interwencji i protestów ze strony polskiego konsula w Królewcu.

Taki sposób postępowania organów niemieckich nie tylko sprzeciwia się zwyczajom międzynarodowym, ale stoi w wyraźnej sprzeczności do 277 artykułu Traktatu Wersalskiego. Konsulat Polski w Królewcu stwierdził wobec Landespraesidenta Siehra, że w razie dalszych niezasadzonych wydań Polaków, taka sama liczba pruskich obywateli, zamieszkałych w b. zaborze pruskim, otrzyma rozkaz opuszczenia kraju.

Ministerjum b. dzielnicy pruskiej przygotowało już odpowiednią listę. Rząd Polski będzie musiał chwycić tego stanowczego środka,

jeśli metody administracji pruskiej wobec Polaków, zamieszkałych w Niemczech, nie ulegną energicznej rewizji ze strony rządu berlińskiego.

Doniesła rolnicze odkrycie.

„Departament zbożowy” w Grenobli we Francji zainteresował się w wysokim stopniu bardzo ciekawym odkryciem w dziedzinie kultury zboża, które może wywołać przewrót w dotychczasowym rolnictwie. Pewien rolnik francuski wpadł na pomysł moczenia nasion zboża w specjalnym płynie użyźniającym. Nasiona te zasiane nawet na niebardzo w urodzajnej glebie rozwijają się w rośliny o znacznej wysokości, dając bardzo wiele ziarna bardzo grubego.

Rozruchy rewolucyjne we Włoszech.

Z miejscowości Foggia donoszą, że socjaliści tamiejsi wdarli się do ratusza i chcieli wywiesić chorągiew czerwoną. Przyszło do starć z policją. Jest 15 zabitych i 80 rannych.

Stan wyjątkowy w Moskwie i Petersburgu.

Według Moskiewskiej „Prawdy” zawieszono stan wyjątkowy w Moskwie, Petersburgu i innych miejscowościach. Utworzono tam sądy rewolucyjne.

Na linii rozejmowej.

WARSZAWA 19—10 (PAT) Komunikat z sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 19—10. Na froncie północnym ostatecznie wydołały się oddziały nasze poza linię rozejmową.

Na froncie południowym zajęliśmy miejscowości Miropol i Lubar.

W walkach tych wzięto ogółem 191 jeńców i 5 karabinów maszynowych.

Sztab generalny.

Koalicja a Węgry.

LONDYN 19—10 (PAT) „Daily Telegraph” omawiając sprawę Węgierską, sądzi, iż przyłączenie Węgier do „małej Ententy” jest tak długo wykluczone, jak długo nie jest ratyfikowany pokój i jak długo Węgry nie poddadzą się rozkazowi Rady najwyższej w sprawie powstania na tron węgierski Habsburgów.

Plany D'Annunzio

„Temps” dowiaduje się z Rjeki, że D'Annunzio oświadczył, że gdyby rząd włoski opróżnił jakikolwiek skrawek Adriatyku, wówczas on ten skrawek natychmiast obsadzi. Korespondent „Tempsa” donosi, że D'Annunzio rozporządza 6 tysiącami, dobrze wyposażonych żołnierzy, 30 samolotami, a oprócz tego posiada jeden diadymon, 2 krążowaki, okrętów minowych i 10 kanonierskich.

Niemcy wyrzucają bolszewików.

Berlin 19 | 20 (PAT) Rząd niemiecki wydalil z Niemiec delegatów bolszewickich Łosowskiego i Sinowiewa, którzy uprawiali w Niemczech agitację w celu wywołania rewolucji komunistycznej.

Bytom 19 | 20 (PAT) Dzisiejsze pisma niemieckie donoszą z Helsingforsu, iż rząd bolszewicki wyasygnował na przeprowadzenie bolszewickiej rewolucji w Niemczech 30 milionów rubli carskich pod pozorem akcji humanitarnej na braterską pomoc gospodarczą od robotników rosyjskich dla biednych robotników niemieckich.

niezadowolenie wojsk Wrangla.

LWÓW. 19 10. (PAT) „Ukraińska Dumka” donosi z Bukaresztu, że w wojsku gen. Wrangla, w którym tworzą ukraińcy prawie 75 proc. żołnierzy i 50 proc. korpusu oficerskiego powstało wielkie niezadowolenie skutkiem wrogiego stanowiska Wrangla przeciw niezawisłości Ukrainy.

Burmistrz Corcku zmarł.

BERLIN 18—10 (PAT) Z Londynu donoszą: Urządzący głodówkę burmistrz miasta Corck zmarł. (Zmarły jak wiadomo, był patriotą irlandzkim, aresztowanym za swą działalność przez Anglików—Przyp. red.)

7,812 wypadków cholery.

TOKIO, 17 Z Korei donoszą o 18,211 wypadkach cholery. Wypadków śmierci zaszło 7,812. Zaraza rozszerza się.

Wybór w Austrii.

WIEN 19—10 (PAT) Do ogólnej cyfry 151 wczoraj podanych mandatów do rady narodowej powołanych zostało według oficjalnych rezultatów 75 socjalnych demokratów, 71 partii chrz. socjalnej, 12 wielkoniemców, 2 partii ludowej, 1, z partii ludowo robotniczej.

Intryga francuska.

„Daily Herald” w artykule wstępnym oskarża Francję o podjudzanie wszystkich do wojny przeciwko Sowjetom. Zdaniem tego dziennika, zajęcie Wilna przez gen. Żeligowskiego jest przede wszystkim wynikiem intryg francuskich. Francuzi chcieli przez to stworzyć podstawę operacyjną dla armji Bałachowicza, działającej na rzecz Wrangla.

AMERYKAŃSKA SZYBKOSC.

Francuska pożyczka państwowa w Ameryce w wysokości 100 milionów dolarów pokryta została — jak ngluje prasa — w przeciągu godziny! Co my na to?

Łowicy fałszują monetę zagraniczną.

Sowiety nie mogąc uzyskać zbytu dla swoich masowo fabrykowanych rubli uciekły się do fałszowania wysoko walutowych banknotów zagranicznych t. j. angielskich, francuskich, amerykańskich, włoskich, skandynawskich i innych. Banknoty podrabiane są z niezwykłym artyzmem, gdyż, jak słychać, współdziałali przy tej robocie artyści z Berlina. Kasy „Banca da Italia” akwizycyowały znaczną ilość 1,000 lirowy banknotów.

Zajęcie Sachalina przez Japonię.

Depeza Iskrowa z Moskwy donosi, że japończycy zajęli cały Sachalin i obsadzili tam stację telegrafu zwykłego oraz iskrowego.

Znasz li ten kraj..

Znasz-li ten kraj, ten kraj osobliwości,
Gdzie swoich gnęb, a służką bądź dla gości...
Gdzie pracy stan — dostownie jest fatalny!
A gdzie Sejm — strajk uchwała generalny?

Znasz li ten kraj, ten kraj osobliwości —
Gdzie wzdłuż i wszerz — hulają cmy podłości?
Gdzie zdradców tłum — pożąda przywilejów
Gdzie Lachom głód — a dosyć dla Jewrejów?

Znasz li ten kraj, ten kraj osobliwości —
Gdzie naród chce jednoczyć stan polskości?
A jego rząd — przez upór iście czarci —
Odrąca tych — co są najba dzej warc?

Znasz-li ten kraj, ten kraj osobliwości —
Gdzie gupstwa stek urąga racjonalności?
Gdzie, z wieku — patrz... w muzeum — to

Z rozumu zaś — zaledwie są — liceum?
O! znam ten kraj! „2 grosze”

KRONIKA

— Narozście będzie chlebi

k) Na skutek narad w Komisji Aprowizacyjnej w magistracie i przychylenia się przewoźniczącego także p. Kaffanego, do postulatów przedstawicieli cechu i związku majstrów piekarzy. Postanowiono sprzedaż chleba uskutecznić tylko w piekarniach wspólnych czynnych i to tylko bezpośrednio konsumentom. Wszyscy piekarze zobowiązali się nie sprzedawać chleba żadnym pośrednikom. Co do ceny zjednoczeni piekarze postanowili za mąkę płacić nie wyżej nad mk. 25 za funt, sprzedawać zaś chleb nie wyżej mk. 28 za funt.

Nasuwa się pytanie, komu piekarze zapłaćą horendalną cenę 25 mk. za funt mąki, i czy nie są to objawy kompletnego fiaska rządowej polityki aprowizacyjnej?

— Wypiek bułek pszennych.

k) Zjednoczeni piekarze łódzcy postanowili nie kupować mąki przenej powyżej ceny mk. 32 za funt, zaś bułki sprzedawać nie wyżej mk. 37 za funt. Wypiek odbywać się będzie pod kontrolą w 72 piekarniach wspólnych w ten sposób, iż bułeczka kosztować będzie w sprzedaży detalicznej cztery mareczki.

— Nowe ceny mięsa i wędlin.

Cech majstrów rzeźników przedstawił do zatwierdzenia następujące ceny maksymalne w detalu normalne 32, baranina w detalu 32, cielęcina detal 32, wieprzowina funt 35 mk. stonina 50 mk. boczek wędzony 50, schab i baleron 40, Wyroby mięsne: leberka 32 mk. pasztetowa 50, kaszanka i czarne po 23 mk. funt, salceson, kiełbasa krajana i kiełbasa siekana po 46 mk. funt.

— Łamanie P P S przeciwko senatów.

Komisarz rządu, p. Łycki otrzymał w dniu 18 października od delegacji pochodu P P S następującą rezolucję: Po półdniowym strajku powszechnym na znak protestu przeciwko senatowi, klasi robotnicza m. Łodzi na pochodzie demonstracyjnym, solidaryzuje się ze stanowiskiem postów P P S w sprawie Senatu. Lud pracujący miasta Łodzi protestuje przeciw zamachom obszarników i rożnnej reakcji na prawa ludu przez wprowadzenie dwu izbowego sejnu. Demonstranci żądają uchwalenia demokratycznej konstytucji w myśl interesów klasy robotniczej miast i wsi. Jeżeli obecny sejm do tego niezdolny, żądamy rozwiązania sejnu i rozpisanie nowych wyborów. Niech zrozumią nareście grupy reakcyjne sejmu, że lud roboczy nie zaniecha walki o swoje prawa, ale użyje całej swej energii w celu odarcia zamachów reakcji. Przec z Senatem! Komisarz rządu przyżekł delegatom przedstawienie rezolucji władzom wyższym.

— Zbiórka dla żołnierza polskiego.

Sekcja gospo larcza O. K. W. Rady obrony państwa donosi nam:

Gdy wróć godzi w stolicę Polski, uderzył gorące serca młodzieży naszej. Stała murem nad brzeżami Wisły, zhamła szyci wrzaski i odparła go hen od naszych pieleszy. Tam na rubleży ziemi naszej walka się jeszcze toczy. Tam żołnierz nasz leje jeszcze krew swą, a my tu w Ojczyźnie pełniejszą od lychamy pierśią — życie i mienie nasze uratowane. Hódł w nniśny żbóżyć obrońcom. A cze n go wyrazić na leiej mżemy, jak nie pamięcią o nich. Winnśny część tego, co nam uratowane, poświęcić dla żołnierza. Wychodząc z tego założenia O. K. W. R. G. P. na województwo łódzkie postanowilo w dniu 31 b. m. urządzić zbiórkę ciepłaj odzieży w całym województwie oraz dzień znaczka.

Niechaj nie będzie w tym dniu obywatela, któryby nie dał czegośkolwiek na ten cel i nie przyzdobił pierśi swej oznaką, sprzeławaną na ulicach. Ażby uprzyśnić zbiórkę, wyuści się specjalne samochody, do których będzie można wrzucać każdy dar. Czy to cała możliwa do nższczenia odzież, czy też szmaty wełniane. Ze szmat tych wyrabiać się będzie ciepłe szaliki i rękawiczki dla żołnierzy.

Komitet wierzy mocno w to, że każdy spełni swe zadanie.

— Egzaminy dla eksternów.

Sekcja szkolnictwa średniego ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego podaje do wiadomości, że pełne i uproszczone egzaminy dojrzałości oraz uzupełniające z poszczególnych przedmiotów odbędą się tylko w Warszawie przy gimnazjum państwowem im. Adama Mickiewicza (ul. Sewerynowka nr. 4).

W Łodzi i Kielcach egzaminy te nie odbędą się, ponieważ liczba zgłoszonych w tych miastach kandydów jest zbyt mała.

Eksieni, pragnący składać wymienione wyżej egzaminy, mają składać podania w ministerstwie wyznań religijnych i oświecenia publicznego (Bagatela 12) do dnia 22 b. m. włącznie. Lista dopuszczonych do egzaminów będzie ogłoszona w sekcji szkolnictwa średniego dnia 13-go b. m.

Egzaminy piśmienne rozpoczną się dnia 25-go b. m.

— Likwidacja armji bolszewickiej.

Inspektorat armji ochotniczej przestaje jako taki istnieć dniem 20—10 20 r. i przechodzi stadium likwidacji którą ma przeprowadzić utworzona w tym celu komisja likwidacyjna Podległa wprost Ministerstwu spraw wojskowych.

— Bieżność Górnoślązacy!

„Ponieważ do 22 października Komitet zmuszony jest wysłać do Warszawy do Komitetu Zjednoczenia Górnośląską z Rzeczpospolitą Polską, Krakowskie Przedmieście 60, po 2 fotografie Górnoślązaków uprawianych do

głosowania, zapotrzebne własnoręcznie polsami, łódzki Okręgowy Komitet Plebiscytowy wzywa wszystkich Górnoślązaków o natychmiastowe złożenie takich w tulejszym Komitecie Przejazd Nr. 4 l. p.

Jeżeli niektórzy Górnoślązacy fotografii nie posiadają, warunki materialne na wydatek powyższy nie pozwalają, winni zgłosić się do Komitetu, który pokryje koszty fotografii.

— Świąteczna kursów sanitarnych Czerwonego Krzyża

Dzisiaj o godz. 7 i pół wiecz. rozdane zostaną świadectwa z ukończenia kursów sanitarnych Czerwonego Krzyża w lokalu Cz. K. Piotrkowska nr. 95.

— Zapłata za rekwirowane wozy.

Wydział IV szt. D. O. Gen. podaje do wiadomości, że osoby, które otrzymały należność za wozy zarekwirowane w Komisji Gospodarczej D. O. Gen. (ul. Moniuszki 2) w dn. 13 b. m. winny zgłosić się w tejże komisji po dopłatę, w dn. 23 października i 13 listopada b. r.

— Przejechany przez tramwaj.

a) Przy ulicy Nowo Miejskiej 23, tramwaj dażący w stronę Placu Kościelnego i prowadzony przez maszynistę Kocińskiego Teodora najechał na Rosenberga Nikusa lat, 75, za n. przy ul. Zawadzkiej 16, przyczem tenże odniósł ogólne potłuczenie ciała i potłuczenie twarzy. Poszkodowanego zabrano pogotowie ratunkowe do szpitala poznańskich.

— Kradzieże.

a) Z mieszkania Szlany Poznańskiego zam. przy ul. Średniej 17 skradziono garderoby i manufaktury na sumę 2,000,000 mk. O powyższej kradzieży zawiadomiono urząd śledczy.

a) Z fabryki Hirszberga skradziono 9 pasów transmisyjnych wartości 150,000 mk. O powyższej kradzieży zawiadomiono urząd śledczy.

a) Z mieszkania Kowalczyńskiego Antoniego zam. przy ul. Dzielnej nr. 31 skradziono garderoby, bielizny oraz 320 mk. gotówką na ogólną sumę 100,000 mk. O powyższym zawiadomiono Urząd Śledczy.

Teatr i sztuka.

Dzisiaj „Złota Czaszka”, arcydzieło J. Słowackiego po cenach zniżonych. W czwartek 21 i w piątek 22 „Hedla Gubier” która należy do najciekawszych premier bieżącego sezonu i ma zapewnić wybitny sukces. Najbliższą nowością repertuarową będzie lekka, finałowa, słoneczna komedia swojska „Uwis” z p. Jarkowską w roli tytułowej. Sztuka otrzymała całkowitą nową wystawę pomysłową — nam. A. Prokaszki i zeźwerską koncepcję Al. Zolwerwicza. W niedzielę dnia 24 bm. o g. 12 w poł. IV poranek dramatyczny „Modrążn w teatrze”, Prelegent Józef Kotarbiński. W dłuższym ciągu poranków tych która ma za zadanie szerzenie kultury teatralnej wśród najszerszych mas wystąpią kolejno Dyr. Lorentowicz „Pieśń rewolucyjna” J. Słowackiego, Czary Jellanta „Neboska komedia”, K. Czapiński „Isen”, Przyjści „Komedia rzymska” Brajter „Bernard Sław” itd.

Komunikaty.

Koncert w Klubie Oficerskim.

Staraniem Ref. Kult. Oświat. D-twa Miasta odbędzie się koncert i zabawa towarzyska dla oficerów, ich rodzin i wprowadzonych gości w Klubie Oficerskim (ul. Zielona Nr. 20) w środę dnia 20 | X 20 r. o godz. 20.30.

Wejście dla oficerów i urzędników wojskowych bezpłatne, dla wprowadzonych gości m. S. Dobroń przemianowany na cele Uniwersyteci Żołnierskiej.

Dowództwo Miasta.

Niezbędno doświadczenie.

Pamiętacie czytelniczy pannę Pankhurst?

Może są między wami i tacy, którzy nie znają jej przedwojennej działalności. Wiele osób, zwłaszcza z zamożnej sfery, zaczęło czytać pisma dopiero pod czas wojny.

Otóż, panna Pankhurst w latach przedwojennych była najznakomitszą sufrażystką angielską. Walcząc w obronie uciśnionej kobiecości podpałała dymy gryzła policjantów, porywała ministrów. I trzeba było dopiero huk wszystkich armat świata, żeby jej wystąpienia zagłuszyć.

Niedawno panna Pankhurst była w Moskwie i odwiedziła Lenina. Kiedy o tem przeczytałem momentalnie narodził mi się w głowie projekt, który chcę właśnie oddać pod sąd opinii publicznej.

Chodzi o doświadczenie naukowe.

Revolucja rosyjska pokazała do jakiego stopnia potworności może dojść człowiek. Pod tym względem stała się poprostu rewolucją nieznanym cech ducha ludzkiego.

Przykład panny Pankhurst pouczył świat do jakiego napięcia furji może dojść, opętana pewną ideą niewiasta. Wprawdzie istniało od wieków przysłowie: „Gdzie djabeł nie może, tam babę posle”, ale mędrzec który je pierwszy siornulował, nie przewidywał napewno tych możliwości do jakich doprowadziła jego idea panna Pankhurst.

Wśród rozmaitych fantazji antropologicznych z przed wojny dużym już powodzeniem zaczynał się cieszyć pomysł wyhodowania idealnie doskonałej jedno-

siki ludzkiej przez odpowiedni dobór rodziców.

Otóż czy nie byłoby również ciekawe doświadczenie odwrotne. Jaka istota mogłaby przyjść na świat z Lenina i panny Pankhurst.

Moim zdaniem takie doświadczenie byłoby bardzo ciekawe. Dziecko oczywiście trzeba by wychowywać w klatce i dać mu Litwinkę za niankę. Ludzkość dowiedziałaby się w takim razie nareszcie do jakiego stopnia może dojść ideaowa wścieklizna. Sądze, że samo wykonanie projektu nie byłoby zbyt trudne do przeprowadzenia. Niewiem, czy Lenin jest żonaty, ale wobec kultu bolszewików dla nauki i wszelkich naukowych doświadczeń, pani Leninowa zgodziłaby się prawdopodobnie na tak pożyteczne wiarołomstwo. Co się zaś tyczy panny Pankhurst... Pozytywnie twierdzić tego nie mogę, przypuszczam jednak, że gdyby przemówić do niej w imię nauki, to i ona również dla pożytku ludzkości przystałaby na ofiarę ze swego cennego panieństwa...

Ma się rozumieć prywatnemu człowiekowi trudno tu występować z inicjatywą. Ale od czego Liga Narodów. Jestem przekonany, że gdyby Zarząd Ligi Narodów ujął sprawę w swe ręce, to doświadczenie można by wykonać dość szybko. I nawet należałoby się pospieszyć wobec chwiejnego stanowiska rządu Sowietów. Ponieważ Liga Narodów ma czuwać nad szczęściem świata więc jest rzeczą najzupełniej wskazaną, aby badała wszystkie możliwości człowieka.

W każdym razie tego rodzaju poważne naukowe doświadczenie byłoby napewno znacznie pożyteczniejsze, niż cała dotychczasowa działalność Ligi.

(„Rzeczposp.”) Wł. Perzyński.

Towary włókniste dla ludności Pomorza.

„Gazeta Toruńska” donosi: Dzięki staraniom zjednoczenia zawodowego polskiego i narodowej partii robotniczej oraz dzięki życzliwości rządu w najbliższym czasie otrzyma Pomorze towarów włóknistych za przeszło 60 milionów marek.

Towar przeznaczony jest dla robotników i ludności uboższej. W celu zorganizowania podziału przy każdym starostwie utworzona zostanie komisja, w skład której wejdą czterej przedstawiciele robotników zjednoczenia zawodowego polskiego, dwaj przedstawiciele z innych stanów, oraz 1 do 3 delegatów starostwa.

CHOLERA WE WSCHODNIEJ GALICJI.

We czwartek wrócił do Lwowa dyr. okr. urzędu zdrowia dr. Mikołajewski, który udał się był do Pyszkowic, celem przeprowadzenia inspekcji sanitarnej. Okazało się, że ognisko cholery azjatyckiej w Pyszkowcach, powiat Buczaczy, było tylko sporadycznym objawem tej epidemii. Stwierdzono, że w czasie od 5 września do ostatnich dni zachorowało 32 osób, z których 11 zmarło. Zarazę przywlekli bolszewicy. Wojsko otoczyło Pyszkowce kordonem, nie wypuszczając nikogo ze wsi, a ponadto władze wojskowe wydały liczne zarządzenia, celem zapobieżenia rozszerzaniu się epidemii.

Teatr

„BAGATELA”

w sali teatru „SCALA”
(przy ul. Cegielińskiej 18.)
pod dyrekcją Mariana Tarłowskiego.

Dziś i dni następnych!

Program № 1.

R. Gierasiński, M. Dobrowolski, A. Górecki, H. Markiewicz, M. Kamińska, M. Tarłowski, L. Patroni, J. Von — Roy, H. Zaleska, M. Zaminilo.

Początek o godz. 8,30 wiecz.

2287

„Kino-Resursa”

Kilińskiego 117.

Program do dnia 25 października r.b.

„Żyjąca cień”

Wybitny dramat w 5 częściach
Arcydzieło sztuki kinematograf.

LECZNICA LEKARZY SPECJALISTÓW

Potrzebna Nr. 17, drugie podwórze.

9—10	choroby oczu	codziennie	dr. Garliński
10—11	choroby wewnętrzne	„	dr. Magdziński
11—12	chor. skórne i wener.	„	dr. Dutkiewicz
11—12	choroby kobiece	„	dr. Ługowski
12—1	chor. wewnętrzne i dzieci cenne (plic i serca)	„	dr. Osiecki
6—7	choroby kobiece	„	dr. Ks. Jasiński
1 1/2—2 1/2	chor. chirurg. i kobiece	codziennie	dr. Artyfikiewicz
2—3	chor. skórne i wener.	pon., środa	dr. Skusiewicz
4—5	choroby nerwowe	i piątek	dr. Mittelstaedt
2—3	choroby oczu	codziennie	dr. Michalski
3—4	chor. wewnętrzne i dzieci	codziennie	dr. Jokiel

UWAGI: 1) Lecznica otwarta codziennie przez całą dobę. 2) Porada 39 mk. Operacje i opatrunki wszelkiego rodzaju — od umowy.

Szkoła tańca
St. Zabarskiego
przyjmuje zapisy na lekcje.
Zgłoszenia przyjmowane są
od 2-4 pp. w zakł. fotogr.
ul. Piotrkowska 97. wieczorem, zaś w lokalu szkoły.
Dzielnia 31, I p., front. 3297-3

KUPUJE
stare zapisane
Księgi buchaltaryjne
Każdą ilość KOPIAŁY
Całe archiwa
różne papiery, gazety, tygodniki
LUBKA
Sienkiewicza 20 m. 16
ostatnie wejście parter
3291-4

Najtaniej, gdyż po cenach fabrycznych
sprzedaje firma:

„PRZEMYSŁ”

Piotrkowska 39,
wszelkie wełniane i bawełniane towary oraz
chustki różnych gatunków. 3296-1

Potrzebni murarze, cieśle, robotnicy, oraz chłopcy do pomocy przy robotach budowlanych
Zgłaszać się w godzinach od 8-ej do 5-ej po południu, ul. Kilińskiego № 79
3228-2

Potrzebne dziewczyny do kuchni

Wiadomość Piotrkowska 86
LOUVRE.

O W O C E

polecają sklepy
Warszawskiego Ziemiańskiego
Tow. Mleczarskiego
Sprzedaż hurtowa od 10 funtów.
Aloje Kościuszki 29.

3153

D-r. B.
Knichowiecki
choroby dzieci
wznawiał przyjaciela 5—6 pp.
NAWROT 2. 8195 5

Do sprzedania
zaraz, sklep kolonialno-spożywczy,
dobrze prosperujący
ul. Kilińskiego
106 A. 3295-5

Chłopcy

w wieku od 16-18 lat mogą się zgłosić do fabryki cukierków, H. Wróblewskiego
Wolborska 33. 1293-1

Potrzebni

Chłopcy lub dziewcz.

Kaucją do roznoszenia gazet. Zgłaszać się do "ROZWOJU"

Erebnne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

A.A. Obrączki ślubne... Kupuję futra, zakłady karakulowe...

A.A.A. Kupuję futra, zakłady karakulowe, fokowe...

A.A. Radze kupować lokcio-we towary tylko teraz...

A. Meble: kredens, stół, krzesła...

A. Łóżka, materace, szafy...

A. Sprzęty, resztki towarów...

Dom o 2-ch mieszkaniami z sklepem...

Sklep do sprzedaży. Wiadomość Ogrodowa 20...

Do sprzedania Kawiarnia przy ul. Skwerowej 22.

Okazyjnie do sprzedania, dom drewniany 17 pokoi.

Wilkta domów do sprzedania. Wiadomość: Ul. Al. 1-go Maja 16.

Sprzedam dużą kozę korną. Wiadomość: Piotrkowska 188.

Kto chce kupić, sprzedać, dom, wille, majątek ziemski...

Sprzedam niedrogo partię płócienną...

Worków 200 sztuk jutowych do sprzedania...

A. Nie nowe i używane... 10892-3

Do sprzedania sklep spożywczy z p wodu wyjazdu...

Sprzedam sklep spożywczy i jadłodajnię...

Zamienie mały domek na duży w śródmieściu...

Różne posesje w Łodzi, majątki z ogrodami...

Sprzedam otomanę, kastro, zegar i inne rzeczy...

Portyelan, buelki damskie...

Dom do sprzedania w śródmieściu...

Mebel różne sprzedam Kilińskiego 50...

Sprzedam dużą szafę sklepową...

Trzy domy drewniane na rozbiłkę...

Łóżka, materace, szafy...

Sklep spożywczy sprzedam Wólczańska 149

Sprzedam sklep spożywczy z solnym urządzeniem...

Mały domek o 3 ch pokojach z kuchnią...

Maszynę ręczną do maglowania...

Okazyjnie do sprzedania dom drewniany 17 pokoi...

Do kapusty 2 beczki wina...

Sprzedam fotel-wózek dla chorego...

Mebel salonowe do sprzedania Milsza 25 m. 47.

Różne

Sympatyczna, młoda żywego usposobienia panna...

Zaginęła suczka rasy wiczej muregowata...

Zaginął pies wilczej rasy wapi się "Zulik"...

Poszukuje mieszkanca umeblowanego z oddzielnych wyjściem...

Potrzebne krawcowe do magazynu gotowych ubrań...

Chłopiec 14-to letni poszukuje terminu zawodu...

Patent drugiej giełdy na imię Marta Hinc...

Chłopiec do posyłek potrzebny. Księg. "Czytaj"...

10 października, znajdziemy strzyżycę na szosie...

Piano pragne wynajmę. Wiadomość: L. Kubiak...

Studentka poszukuje lekcji. Oferty proszę składać...

Potrzebna na przychodnią młodą dziewczyną do posługi...

Buchater-ka rutnowa-ny (ra) potrzebny...

Potrzebna krawcowa. Piotrkowska 292, m. 6.

Potrzebna dziewczyna lat 12-14 do posługi...

Szczegolewskiej Marij, Zarząd bud. kwat. Zachodnia 67...

Zgubiona dnia 18 b. perspektywę odnieść...

Potrzebna dziewczyna do posług. Dzielna 29. sklep.

Jeżdżąc w poniedziałek 15 X. tramwajem konst. nowskim...

Ujawniam konst. nowskim, a potem idąc ulicami...

Potrzebny człowiek do koni. Srebrzyńska 47...

Maturzystka poszukuje posady biurowej...

Przybliża się młody pies czarny, podpalany...

Osoba w sile wieku, znająca się na gospodarstwie...

Potrzebny czeładnik szewski do damskiej i męskiej roboty...

Potrzebny czeładnik szewski do damskiej i męskiej roboty...

Osoba do gospodarstwa ze świadczeniami...

Potrzebna dziewczyna do posługi. Andrzejka 28, apteka.

Korespondentka z trancuskim poszukuje zajęcia...

Młoda paniąka umiejająca piisać na maszynie...

Pokój umeblowany do wynajęcia. Aleksandrowska 34.

Okazyjnie lustra i kandelabry artystyczne...

Chart złoty, duży, przybliżał się Odebrać można...

Muzycielka poszukuje pokoju z utrzymaniem...

Potrzebny czeładnik szewski na fargowa przeróbki...

Zaginęła suka wylizca maści brązowej...

Gospodyni młoda potrzebna do samodzielnego...

Reperuje maszyny poręczniejsze i do szycia...

Zdolna maszynistka poszukuje posady...

Potrzebny czeładnik szewski i chłopiec do praktyki...

Potrzebna pracownica zaraz do chemicznej pralni...

Młoda, energiczna, uczynliwa popołudniowych...

2 prosiaki zabiłkane na Ra dogoszczu...

Potrzebna freblanka do 6-cio letniego chłopca...

Potrzebny człowiek do koni. Srebrzyńska 47...

Maturzystka poszukuje posady biurowej...

Przybliża się młody pies czarny, podpalany...

Osoba w sile wieku, znająca się na gospodarstwie...

Potrzebny czeładnik szewski do damskiej i męskiej roboty...

Potrzebny czeładnik szewski do damskiej i męskiej roboty...

Osoba do gospodarstwa ze świadczeniami...

Potrzebna dziewczyna do posługi. Andrzejka 28, apteka.

Zagubione dokumenty

Ciechanowski Józef Kilińskiego 99 zagubił paszport...

Skradziono paszport niemiecki, kartę powołania...

Hajndrych Plagusz Łobosz 27 zagubił paszport...

Herbert Dresler zagubił świadectwo z ukończenia...

Wojalska Waleria Pańska 1 zagubiła paszport...

Lewkiewicz Szlama zagubił kartę rejestracji...

Szarf Brunon zagubił paszport niemiecki...

Biernacki Ludwik z Główna zagubił patent...

Nikolajewski Józef Milsza 1 zagubił paszport...

Lewin Wolf Kilińskiego 32 zagubił kartę węglową...

Wanirowski Edmund Nizki zagubił dowód...

Działowski Lajb Dąbrowska zagubił dowód...

Ważny Władysław zagubił paszport tymczasowy...

Etiel Augustyna Doma 3 zagubiła kartę węglową...

Zaginęła legitymacja chłobowicza 5403...

Zagubiono kwit na wóz zarekwirowany...

Witczak Małgorzata zagubiła paszport...

Witczak Małgorzata zagubiła paszport niemiecki...

Witczak Małgorzata zagubiła legitymację...

Stanisław Mench zagubił paszport niemiecki...

Sokołowska Zofja Piotrkowska 292 zagubiła paszport...

Zaginął paszport polski tymczasowy sowy...

Zawadowski Józef zagubił paszport niemiecki...

Wichlińska Leokadja Dąbrowska 172 zagubiła paszport...

Wlepek Emilia St. Zarzewska 1 zagubiła paszport...

Wlepek Emilia St. Zarzewska 1 zagubiła paszport niemiecki...